

Stanovisko hlavného kontrolóra k návrhu rozpočtu mesta Krompachy na rok 2015, s výhľadom na roky 2016 - 2017.

V zmysle zákona č. 369/2004 Z.z. ustanovenie § 18f ods. 1 písm. c, ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení v znení neskorších predpisov a o zmene a doplnení niektorých zákonov, predkladám mestskému zastupiteľstvu stanovisko k predloženému návrhu rozpočtu mesta Krompachy na rok 2015, s výhľadom na roky 2016 - 2017.

Predložený návrh rozpočtu mesta bol spracovaný v období, keď nebol schválený návrh zákona o štátnom rozpočte na rok 2015 a návrh rozpočtu verejnej správy na roky 2015 – 2017, ktorého súčasťou je rozpočet obcí na rok 2015. Známe boli niektoré závery rokovania vlády SR s predstaviteľmi ZMOS, boli schválené zmeny v rozpočtových pravidlách, v zmysle ktorých sa menia podmienky rozpočtového hospodárenia miest a obcí od 1.1.2015.

A. Zákonnosť predloženého návrhu rozpočtu

Súlada so všeobecne záväznými právnymi predpismi

Predložený návrh rozpočtu je spracovaný v súlade so zákonom:

- č. 523/2004 Z.z. o rozpočtových pravidlách verejnej správy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej v z.n.p.)

- č. 583/2004 Z.z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v z.n.p.,

- Ústavný zákon č. 493/2011 Z.z. o rozpočtovej zodpovednosti v platnom znení, Čl. 9 ods. 1), podľa ktorého je povinnosť zostavovať rozpočet na tri rozpočtové roky, pričom súčasťou návrhu rozpočtu je tiež schválený rozpočet na bežný rozpočtový rok, údaje o očakávanej skutočnosti bežného rozpočtového roka a údaje o skutočnom plnení rozpočtu za predchádzajúce dva rozpočtové roky. Súčasne sa musia dodržiavať pravidlá a s tým súvisiace obmedzenia v zmysle Čl. 5 ods. 6), Čl. 12 ods. 5) daného zákona.

Zverejnené údaje o výške hrubého dlhu verejnej správy neprekročili v čase zostavovania návrhu rozpočtu úroveň 55 % a tým nebola nutnosť prijať opatrenia k prekročeniu druhého a tretieho sankčného pásma ústavného zákona a navrhnúť rozpočet maximálne vo výške výdavkov rozpočtu predchádzajúceho rozpočtového roka.

V návrhu rozpočtu výdavky za rok 2015 sú nižšie ako výdavky rozpočtu roka 2014;

- č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení v z.n.p.

Predložený návrh rozpočtu zohľadňuje ustanovenia zákona:

- č. 564/2004 Z.z. o rozpočtovom určení výnosu dane z príjmu územnej samosprávy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v z.n.p., vrátane Nariadenia vlády SR č. 668/2004 Z.z. o rozdelení výnosu dane z príjmu územnej samosprávy v platnom znení,

- č. 582/2004 Z.z. o miestnych daniach a miestnom poplatku za komunálne odpady a drobné stavebné odpady v z.n.p.,

- č. 597/2003 Z.z. o financovaní základných škôl, stredných škôl a školských zariadení v z.n.p.,

- č. 448/2008 Z.z. o sociálnych službách.

Súlada so všeobecne záväznými nariadeniami mesta

Mestské zastupiteľstvo mesta Kropachy na decembrovom zasadaní *sa bude zaoberať návrhom:*

- VZN o miestnych daniach na území mesta Kropachy, v ktorom je navrhovaná zmena:
 - ročná sadzba u ostatné plochy z 0,53% na 0,25 %, tzn. pokles u predpísaného príjmu za rok 2015, čo predstavuje zníženie vo výške 2 473,- €
 - predpísaná ročná daň za nehnuteľnosť týkajúca sa stavieb na bývanie (len rodinný dom bez pozemkov) a bytov u obyvateľov nad 62 rokov *zníženie o 20 %*, tzn. pokles u predpísaného príjmu za rok 2015, čo predstavuje zníženie o 1 632,- €.Pri schválení navrhovanej zmeny vo VZN celkové *zníženie* predpísanej dane roka 2015 u dane z nehnuteľnosti *predstavuje 4 105,- €*.
- VZN o miestnom poplatku za komunálne odpady a drobné stavebné odpady, v ktorom je navrhovaná zmena: - pre osoby nad 62 rokov *zníženie poplatku za komunálny odpad z 19 € na 14 € (zníženie o 5 €)*, tzn. *zníženie predpísaného poplatku roka 2015 za komunálny odpad predstavuje 5 640,- €*.

Upozorňujem, po prijatí a schválení príslušných VZN *celkový výpadok u predpisu na rok 2015 za daň z nehnuteľnosti a poplatok za komunálny odpad bude predstavovať 9 745,- €*.

Návrh rozpočtu bol spracovaný v súlade so všeobecnými nariadeniami mesta (ďalej VZN), ktorými sú upravené povinnosti daňového a poplatkového charakteru, t.j. v znení navrhovaného VZN o miestnych daniach, v znení navrhovaného VZN o miestnom poplatku za komunálne odpady a drobné stavebné odpady, v znení VZN o ochrane ovzdušia a o poplatkoch za znečistenie ovzdušia prevádzkovateľmi malých zdrojov znečistenia; so Zásadami hospodárenia a nakladania s majetkom mesta Kropachy a iné.

Dodržanie informačnej povinnosti mesta

Zákonná povinnosť podľa ustanovenia § 9 ods. 2 zákona č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení v z.n.p. bola splnená. Návrh rozpočtu mesta bol zverejnený spôsobom v meste obvyklým minimálne 15 dní pred jeho schválením na úradnej tabuli dňa 28.11.2014 a na webovej stránke mesta dňa 28.11.2014, aby boli vytvorené podmienky pre informovanie občanov o jeho obsahu, a možnosti podania pripomienok.

Metodická správnosť návrhu rozpočtu

Návrh rozpočtu bol prepracovaný v zmysle Opatrenie Ministerstva financií SR č. MF/010175/2004-42 v z.n.p., Vyhlášky Štatistického úradu SR č. 257/2014, Príručky na zostavenie návrhu rozpočtu verejnej správy na roky 2015 – 2017 č. MF/008808/2014-411 vydaná v súlade s § 14 zákona č. 523/2004 Z.z v z.n.p., ktorá má garantovať jeho metodickú správnosť a obsahuje textovú a prílohovú časť.

Metodická správnosť návrhu programového rozpočtu

Návrh programového rozpočtu v súlade s ustanovením § 4 ods. 5 zákona č. 583/2004 Z.z. v z.n.p. obsahuje údaje o zámeroch a cieľoch mesta, o merateľných ukazovateľoch rozvoja územia mesta a potrieb obyvateľov, ktoré sa budú realizovať v príslušnom období. Zachovalo sa programové členenie z predchádzajúcich rokov, návrh programového rozpočtu je zadaný do jednotlivých programov, podprogramov, prvkov na tri rozpočtové roky.

B. Východiská tvorby návrhu rozpočtu

Návrh rozpočtu mesta vychádza z predpokladu východiska rozpočtu verejnej správy na rok 2015 a zo skutočnosti vývoja hospodárenia mesta v predchádzajúcich sledovaných rokoch a z očakávania skutočnosti hospodárenia za rok 2014.

C. Tvorba návrhu rozpočtu

V zmysle zákona č. 583/2004 Z.z. § 10 ods. 3 - 7 štruktúra rozpočtu v príjmovej a výdavkovej časti je členená na bežný rozpočet, t.j. bežné príjmy a bežné výdavky a kapitálový rozpočet, t.j. kapitálové príjmy a kapitálové výdavky a rozpočet finančných operácií.

V zmysle Ústavného zákona č. 493/2011 Z.z. o rozpočtovej zodpovednosti čl. 9 ods. 1) Subjekty verejnej správy sú povinné zostavovať svoj rozpočet najmenej na tri rozpočtové roky, pričom súčasťou návrhu rozpočtu je aj schválený rozpočet na bežný rozpočtový rok, údaje o očakávanej skutočnosti bežného rozpočtového roka a *údaje o skutočnom plnení rozpočtu za predchádzajúce dva rozpočtové roky*. Subjekty verejnej správy *zohľadňujú pri zostavení svojho rozpočtu prognózy zverejnené ministerstvom financií*.

V zmysle ustanovenia § 9 ods. 1 uvedeného zákona viacročný rozpočet tvoria: a) rozpočet na príslušný rozpočtový rok, t.j. rok 2015; b) rozpočet na rok nasledujúci po príslušnom rozpočtovom roku, t.j. rok 2016; c) rozpočet na rok nasledujúci po roku, na ktorý sa zostavuje rozpočet podľa písmena b), t.j. rok 2017.

Rozpočet na príslušný rozpočtový rok, t.j. 2015 je pre mesto záväzný. Rozpočty na nasledujúce roky, t.j. rok 2016, rok 2017 nie sú pre mesto záväzné, majú orientačný charakter, ktorých ukazovatele sú spresňované v nasledujúcich rozpočtových rokoch.

Návrh rozpočtu obsahuje príjmy a výdavky, v ktorých sú vyjadrené finančné vzťahy:

- štátu k rozpočtu mesta a to podiely na daniach v správe štátu, dotácie na úhradu nákladov na prenesený výkon štátnej správy, dotácie v zmysle zákona o štátnom rozpočte na daný rok,
- mesta k právnickým osobám a fyzickým osobám – podnikateľom, ktoré pôsobia na území mesta, taktiež k obyvateľom žijúcim na území mesta vyplývajúce pre nich z príslušných zákonov a všeobecne záväzných nariadení mesta a z uzatvorených zmluvných vzťahov,
- mesta k rozpočtovým organizáciám, ktorých je zriaďovateľom,
- mesta k právnickým osobám, ktorých je zakladateľom.

Návrh programového rozpočtu predstavuje rozpracované zámery a ciele mesta, ktoré chce mesto v príslušnom období realizovať, obsahuje údaje o merateľných ukazovateľoch, implementujú sa základy pre plánovanie výdavkov v strednodobom horizonte, je možnosť konfrontovať plány mesta so skutočnosťou, t.j. prezentovať ciele a monitorovať ich dosahovanie.

D. Návrh rozpočtu na rok 2015

*V príjmovej časti návrhu rozpočtu na rok 2015 celkové príjmy predstavujú 12 392 133 € a celkové výdavky predstavujú 12 392 133 €. **Celkový rozpočet mesta na rok 2015 je zostavený ako vyrovnaný.***

Bežný rozpočet na rok 2015 je zostavený ako prebytkový, prebytok je vo výške 290 156 €; kapitálový rozpočet je s prebytkom vo výške 94 624 € a finančné operácie sú so schodkom, ktorý činí 384 780 €.

Zostavený návrh rozpočtu na rok 2015 je v súlade s ustanovením § 10 ods. 7 zákona č. 583/2004 Z.z. v z.n.p.. Bežný rozpočet je zostavený ako prebytkový a prebytok príslušného roku sa použije na úhradu návratných zdrojov financovania, ako aj prebytok kapitálového rozpočtu, t.j. refundácia z poslednej žiadosti na hnedý priemyselný park (HPP).

Rozpočet celkom:	Skut. rozp. 2012	Skut. rozp. 2013	Upr. rozp. 2014	Predp.skut. rozp. 2014	Návrh rozp. 2015
Príjmy €	11 772 915	5 340 049	14 398 724	11 155 524	12 410 633
Výdavky €	11 433 283	4 957 614	14 398 724	10 996 045	12 410 633
Hospodárenie: vyrovnaný/prebytok	339 632	382 435	0	159 479	0

Bežný rozpočet:	Skut. rozp. 2012	Skut. rozp. 2013	Upr. rozp. 2014	Predp.skut. rozp. 2014	Návrh rozp. 2015
Bežné príjmy €	4 380 657	4 822 137	5 338 378	4 994 054	5 172 250
Bežné výdavky €	4 238 559	4 352 627	5 036 905	4 710 847	4 882 094
Hospodárenie: prebytok	142 098	469 510	301 473	283 207	290 156

Kapitálový rozpočet:	Skut. rozp. 2012	Skut. rozp. 2013	Upr. rozp. 2014	Predp.skut. rozp. 2014	Návrh rozp. 2015
Kapitálové príjmy €	6 461 633	401 612	7 701 217	4 936 398	7 015 723
Kapitálové výdavky €	6 915 382	116 735	9 155 719	6 080 898	6 921 099
Hospodárenie: schodok/prebytok	-453 749	284 877	-1 454 502	-1 144 500	94 624

Finančné operácie:	Skut. rozp. 2012	Skut. rozp. 2013	Upr. rozp. 2014	Predp.skut. rozp. 2014	Návrh rozp. 2015
Finančné operácie - príjmy €	930 625	116 300	1 359 129	1 225 072	222 660
Finančné operácie - výdavky €	279 342	488 252	206 100	204 300	607 440
Hospodárenie: prebytok/schodok	651 283	-371 952	1 153 029	1 020 772	-384 780

Návrh rozpočtu príjmov vychádza z:

- *daňových príjmov*: celkový objem pre rok 2015 predpokladá 2 748 200 €, čo je o 10 % viac ako upravený rozpočet v roku 2014 a o cca 12,27 % viac v porovnaní so skutočnosťou roka 2013;
- *nedaňových príjmov*: celkový objem pre rok 2015 predpokladá 515 402 €, čo je o cca 41,35 % menej ako upravený rozpočet v roku 2014, t.j. menej o 363 411 € a menej o 28 266 € v porovnaní so skutočnosťou roka 2013;
- *dotácie poskytované z rozpočtov príslušných rozpočtových kapitol v rámci financovania prenesených kompetencií, dotácie zo ŠR, dotácie z rozpočtov obcí*: celkový objem pre rok 2015 predpokladá 1 908 648 €, čo je o cca 5,58 % menej ako upravený rozpočet roku 2014, t.j. menej o 112 896 € a o cca 4,42 % viac ako skutočnosť roka 2013;
- *kapitálových príjmov z predaja majetku mesta*: celkový objem pre rok 2015 predpokladá 165 000 €, čo je o cca 49,6 % viac ako upravený rozpočet v roku 2014 a niekoľkonásobne viac v porovnaní so skutočnosťou roka 2013;
- *kapitálových dotácií*: celkový objem pre rok 2015 predpokladá 6 850 723 € čo je o cca 9,75 % menej ako upravený rozpočet v roku 2014 a o cca 92 % viac v porovnaní so skutočnosťou roka 2013.

Návrh rozpočtu výdavkov predstavuje:

- *bežné výdavky*: celkový objem pre rok 2015 predpokladá 4 882 094 €, čo je o cca 4,4 % menej ako upravený rozpočet v roku 2014 a o cca 12,32 % viac v porovnaní so skutočnosťou roka 2013;
- *kapitálové výdavky*: celkový objem pre rok 2015 predpokladá 6 921 099 €, čo je o cca 24,33 % menej ako upravený rozpočet v roku 2014 a niekoľkonásobne viac v porovnaní so skutočnosťou roka 2013.

Príjmová časť návrhu bežného rozpočtu spolu na rok 2015 v porovnaní s upraveným rozpočtom roka 2014 predstavuje pokles o 227 107 € t.j. o cca 4,2 %, v porovnaní so skutočnosťou roka 2013 je nárast príjmu pre rok 2015 o 350 113 €, t.j. cca o 7,26 %.

Daňové príjmy tvoria najvýznamnejšiu a najstabilnejšiu zložku príjmovej časti rozpočtu – v návrhu rozpočtu pre rok 2015 tvoria 53,13 % celkových bežných príjmov a sú rozpočtované vo výške 2 748 200 €, čo je viac ako výška upravených rozpočtovaných prostriedkov roka 2014, či očakávaná skutočnosť roka 2014. Rozhodujúci podiel má výnos dane poukazovanej územnej samospráve zo štátu, tzv. podielové dane. **Na základe analýzy vývoja naplnenia podielových daní v predchádzajúcich rokoch sa naplnenie tejto položky pre rok 2015 sa javí rizikovým.**

Príjem dane z majetku v návrhu rozpočtu na rok 2015 ostáva na úrovni predchádzajúceho roka a podľa vývoja rozpočtovaný príjem (zahŕňa predpis dane na príslušný rok, vrátane kvalifikovaného odhadu vymožitelnosti pohľadávok u tejto dane) za príslušné roky sa darí naplniť. Ako bolo vyššie uvedené, pri schválení navrhovanej zmeny v danom VZN celkové *zníženie* predpísanej dane roka 2015 u dane z nehnuteľnosti *predstavuje 4 105,- €*. Príjem z miestnych daní a poplatku za komunálny odpad (zahŕňa predpis poplatku na príslušný rok, vrátane kvalifikovaného odhadu vymožitelnosti pohľadávok u tohto poplatku) je rozpočtovaný vo výške o 23 500 € viac ako upravený rozpočtovaný príjem roka 2014 a o 8 500 € viac ako očakávaná skutočnosť roka 2014. Aj tu, ako bolo vyššie uvedené, pri schválení navrhovanej zmeny v danom VZN *zníženie predpísaného poplatku roka 2015 za komunálny odpad predstavuje 5 640,- €*. *Výška pohľadávok u tohto poplatku má medziročne narastajúcu úroveň a jeho vymožitelnosť nedosahuje požadovanú, očakávanú skutočnosť. Zároveň mestu narastajú náklady spojené s vymáhaním pohľadávok.* Nie zanedbateľná je skutočnosť, že *výdavky spojené s nakladaním s odpadmi majú narastajúcu úroveň*, čo je vidieť vo výdavkovej časti návrhu bežného rozpočtu.

Ako každoročne za účelom zabezpečenia a dosiahnutia maximálnych príjmov je potrebné pokračovať v zabezpečovaní činnosti na úseku dohľadu k zamedzeniu vzniku daňových únikov za daň z majetku, z miestnych daní a poplatkov – týka sa predovšetkým poplatku za komunálny odpad a aktívneho prístupu vymáhania pohľadávok mesta, aby nedochádzalo k zvyšujúcemu stavu neuhradených daní a poplatkov a zlepšila sa platobná disciplína daňovníkov, poplatníkov.

U nedaňových príjmov - príjem za budúce nájmy hnedý priemyselný park je rozpočtovaný vo výške 37 046 €, t.j. prepočet nájmu za jeden rok v zmysle vyhlásených podmienok verejnej obchodnej súťaže. **Naplnenie tohto príjmu považujem za rizikový, nakoľko závisí od výsledku obchodnej verejnej súťaže, získania investora do hnedého priemyselného parku.** Tento príjem bude predmetom následnej zmluvy, ktorá bude uzatvorená na základe výsledku obchodnej verejnej súťaže.

Mesto v roku 2015 nepočíta s prijatím úverových prostriedkov.

V roku 2014 mestským zastupiteľstvom bolo schválené čerpanie úverov: úver vo výške 417 000 € na financovanie projektu Hnedý priemyselný park (HPP) a krátkodobý úver vo výške 360 000 € na prefinancovanie poslednej faktúry od zhotoviteľa projektu HPP.

Návrh kapitálového rozpočtu príjmov na rok 2015 je vo výške 7 015 723 €, čo je o 685 494 € menej ako upravený rozpočet v roku 2014. Kapitálové príjmy závisia od skutočného predaja nehnuteľností, **príjem ktorých na základe doterajšieho vývinu sa javí rizikový**. Jedná sa o predaj budov MŠ Trangusova, MŠ Robotnícka, byt na ZŠ Maurerova v celkovej výške 115 000 €, úspešnosť predaja ktorých v minulom, ale aj v predchádzajúcich rokoch sa nepodarilo dosiahnuť.

Príjem súvisí aj s realizáciou investičných zámerov, ktoré má mesto rozbehnuté, sú schválené mestským zastupiteľstvom. V návrhu rozpočtu príjmov sa počíta s kapitálovými transfermi, t.j. s dotáciami vo výške 6 850 723 €.

Výdavková časť návrhu bežného rozpočtu na rok 2015 v porovnaní s upraveným rozpočtom na rok 2014 predstavuje pokles o 224 600 €, je približne na úrovni výdavkov očakávaných za rok 2014. Návrh zohľadňuje výdavky na činnosti vyplývajúce zo zákonov a uzatvorených zmlúv. Sú postavené na pokrytie nevyhnutných požiadaviek.

V návrhu rozpočtu mesta Kropachy sú riešené finančné rozpočtové vzťahy k rozpočtovým organizáciám zriadených mestom pre zabezpečenie predmetu ich činnosti. Prenesený výkon štátnej správy bude financovaný formou dotácií zo štátneho rozpočtu.

Predložený návrh výdavkov kapitálového rozpočtu na rok 2015 predstavuje pokles oproti upravenému rozpočtu roka 2014 o 2 225 810 €, t.j. o 24,33 %. Rozpočet kapitálových výdavkov závisí od reálnych zdrojov a súvisí s reálnymi kapitálovými aktivitami mesta. Tak ako v návrhu rozpočtu príjmov sa rozpočtujú dotácie na jednotlivé projekty, tak v návrhu rozpočtu výdavkov sa rozpočtujú v takejto výške výdavky na dané projekty. Súčasťou rozpočtu kapitálových výdavkov sú výdavky mesta spojené s 5 % spoluúčasťou na financovaní príslušných projektov. Nezanedbateľnú časť kapitálových výdavkov predstavujú tzv. *neoprávnené výdavky*, ktoré budú hradené z rozpočtu mesta.

Mesto Kropachy má spracovaný Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja mesta, ktorý má charakter strednodobého plánovacieho dokumentu do konca roka 2015, výhľadovo do konca roka 2020. Je spracovaný v súlade s Územným plánom mesta Kropachy, ktorý je potrebné v zmysle stavebného zákona *aktualizovať* a na túto aktualizáciu sú v návrhu rozpočtu vyčlenené finančné prostriedky vo výške 2 000 €.

Finančný rozpočet mesta je premietnutý do programového rozpočtu, ktorý obsahom prispieva k informovaniu občanov čo samospráva robí a čo plánuje do budúcnosti urobiť pre mesto.

E. Zhrnutie

Návrh rozpočtu mesta Kropachy na rok 2015, s výhľadom na roky 2016 – 2017 je spracovaný so všeobecne záväznými právnymi predpismi, v požadovanej štruktúre, s platnými všeobecne záväznými nariadeniami mesta. Návrh rozpočtu bol verejne sprístupnený spôsobom v meste obvyklým.

Vzhľadom k pripomienkam, ktoré som uviedla v stanovisku, odporúčam zabezpečiť finančnú disciplínu zo strany všetkých subjektov zapojených do rozpočtového procesu mesta. Potrebné je dôsledne uplatňovať princípy hospodárnosti, efektívnosti a účinnosti pri hospodárení s finančnými prostriedkami mesta a s majetkom mesta; prijímať opatrenia, ktoré by minimalizovali možné riziká, venovať maximálnu pozornosť pre skutočné naplnenie príjmov, zabezpečiť rozpočtovú disciplínu pri čerpaní výdavkov, hľadať rezervy tak v príjmovej ako vo výdavkovej časti rozpočtu, dbať, aby realizovanie rozvojových projektov bolo kryté reálnymi možnosťami.

Odporúčam dbať na *zásadu opatrnosti*, t.j. pri jednotlivých výdavkoch ísť nie na doraz, lebo príjmová časť rozpočtu sa nemusí naplniť v zmysle očakávaného rozpočtovania príjmov.

Predložené stanovisko k návrhu rozpočtu je spracované na základe mne známých skutočností **ku dňu jeho spracovania**.

F. Záver

Na základe uvedených skutočností, po prerokovaní návrhu a po zvážení upozornení, predložený návrh rozpočtu mesta Krompachy odporúčam Mestskému zastupiteľstvu v Krompachoch

na rok 2015
a na roky 2016 – 2017

schváliť
zobrať na vedomie.

V Krompachoch 11.12.2014

Ing. Mária Tomašová
hlavná kontrolórka